Chanda Shikshan Prasarak Mandal's Janata Mahavidyalaya, Chandrapur 1.3.1 Institution integrates cross cutting issues relevant to Gender, Environment and sustainability, Human Values and Professional Ethics into the Curriculum. SYLLABUS AND PROOFS OF ACTIVITIES

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
1	Compulsory Course in English, Hindi and Marathi	All UG programs	Ist year	Human Values, Gender, Environment sustainability and Professional Ethics
2	Compulsory course on environmental studies up to session 2017-18	All UG programs	II nd year	Environment and sustainability
3	From 2018-19 onwards Compulsory Course in Environment studies	UG	B.A. Sem I B.Sc. Sem III and B.Com. Sem III	Environment and sustainability
4	From 2018-19 onwards A skill enhancement compulsory course in Democracy, Elections and good governance.	UG	B.A. Sem II B.Sc. Sem IV And B.Com. Sem IV	Human Values and Professional Ethics
5	Women Cell Programs conducted on Gender sensitization and sexual harassment	All programs	For All courses	Gender and Human Values
6	Women Cell programs on Anti ragging awareness	All programs	For All courses	Human Values
7	Indian Society: The Structural Issues (Issues and Problems)	B.A	S. Y.B.A Sem III sociology	Gender and Human Values
8	Social Problems in contemporary India	B.A	S. Y.B.A Sem IV sociology	Gender and Human Values
9	Theories of Social Change	B.A.	S.Y.B.A. political Science	Gender and Human Values
10	Awareness program on Ozone Day	All programs	For all students	Environment and sustainability
11	Programs by Geography department	B.A.	BA students	Environment and sustainability
12	Programs by NSS	For all students	For All courses	Environment and sustainability, Gender, and Human Values, social values
13	Geomorphology	B.A.	S.Y.B.A. Sem III Geography	Environment and sustainability

14	Geomorphology and Oceanography	B.A.	S.Y.B.A. Sem IV Geography	Environment and sustainability
15	Hopes and Expectations from the younger generation	B.A.	S.Y.B.A. Sem IV English	Human Values
16.	Principle of Management, Business ethics and social responsibility	B.Com.	F.Y.B.Com. Sem II, Paper II	Human values and Ethics
17.	Water microbiology, sewage microbiology and milk borne diseases	B.Sc.	F.Y.B.Sc. Se. II, Paper V	Environmental issues
18.	Biodiversity and its conservation, Environmental biology	B.Sc.	F.Y.B.Sc. Sem I Paper II	Environmental issues
19.	Plant ecology, Air, water and soil pollution, Climate Change	M.Sc.	SYM.Sc, Sem III, Paper –IX	Environment issues
20.	Biological diversity	M.Sc.	S.Y.M.Sc. Sem III, Paper XII	Environment issues
21.	Plant resources utilization, Bioethics, Biosafety, Plant breeding and biostatistics	M.Sc.	S.Y.M.Sc. Sem IV, Paper XIV	Environment issues, Professional ethics
22.	Green Chemistry	M.Sc.	F.Y.M.Sc. Sem II	

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
1	Compulsory Course in English, Hindi and Marathi	All UG programs	AECC for F.Y.B.Sc., F.Y.B.Com and all three years of B.A	Human Values, Gender, Environment sustainability and Professional Ethics

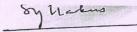
Human values are basic inherent values which bring out the fundamental goodness of human being and society at large. Study of humanity, science and commerce evolve these values that play an important role in research practice.

Syllabus of all the three languages is available on the following link: http://unigug.org/portal/web_site_attachment/files/New%20Syllabus%20B.%20A.%20Sem%20-l%20%26%20II%20.pdf

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
1	Compulsory course on environmental studies up to session 2017-18	All UG programs	II nd year	Environment and sustainability
4	From 2018-19 onwards A skill enhancement compulsory course in Democracy, Elections and good governance.	UG	B.A. Sem II B.Sc. Sem IV And B.Com. Sem IV	Human Values and Professional Ethics

NOTIFICATION

No. Acad./4 72_/Gadchiroli

Dated: 20 10612013

It is notified for general information of all the concerned that the Hon'ble Vice- Chancellor has approved under Section 14(7) of the Maharashtra University Act, 1994 on behalf of Academic Council accepting the syllabus for compulsory course of six month duration in Environmental Studies at under graduate course of all branches and faculties of higher education on the guidelines of already accepted and approved pattern of UGC model to be Implemented from the Session 2013-2014 onwards.

Encl: Syllabus

Gondwana University, Gadchiroli.

Copy forwarded for information and necessary action to:

- 1. All Principals/Directors of all colleges affiliated to Gondwana University, Gadchiroli.

- All Principals/Directors of all colleges affiliated to Gondwana University, Gadel.
 All the Deans of the Faculties, Gondwana University, Gadehiroli.
 The Controller of Examinations, Gondwana University, Gadehiroli.
 The Deputy Registrar (Exams.), Gondwana University, Gadehiroli.
 The Asstr. Registrar (Prof., Exams.)/(Fxams.) /(Confidential/Exams. & Enqr.) Gondwana University, Gadehiroli.
 Office of the Honble Vice Chancellor, Gondwana University, Gadehiroli.
 Office of the Registrar, Gondwana University, Gadehiroli.

Deputy Registrar (Acad.) Gondwana University, Gadchiroli.

> Co-ordinator Environmental Studies JMV Chandrapur

CURRICULUM FOR THE COURCE ENVIRONMENTAL STUDIES

(At Undergraduate level, compulsory for all faculties) (50 Lectures Course, spread over 6 months, at the rate of 4 lectures/week)

Unit I: Introduction (2)*

Definition, scope and importance; Need for public awareness institutions in environment, people in environment.

Unit II: Natural Resources (2)

Renewable and non-renewable and associated problems: Role of an individual in conservation of natural resources; Equitable use of resources for sustainable lifestyles.

Unit III: Ecosystems (8)

Concept of an ecosystem understanding ecosystems, ecosystem degradation, resource utilization.

Structure and functions of an ecosystem, producers, consumers and decomposers.

Energy flow in the ecosystem - water, carbon, oxygen, nitrogen and energy cycles, integration of cycles in nature.

Ecological succession- Food chain, food webs- and ecological, pyramids; Ecosystem types - characteristic features, structure and function of forest, grassland, desert and aquatic ecosystems.

Unit IV · Bio-diversity (10)

<u>Introduction</u>-biodiversity at 'genetic, species and ecosystem levels

Bio-geographic classification of India.

<u>Value of biodinity</u> - Consumptive use value, productive use value, social, ethical, moral, aesthetic and optional value of biodiversity

India as a mega-diversity nation; hotspot of biodiversity

Threats to bio-diversity - habitat loss, poaching of wildlife, man-wild life conflicts.

Common endangered and endemic plant and animal species of India.

Insitu and Exsitu conservation of biodiversity

Co-ordinator Environmental Studies JMV Chandrapur

Unit V: Pollution (6)

Definition; Causes, effects and control measures of air, water, soil, marine, noise and thermal pollutions and nuclear hazards.

Solid waste management - causes, effects and control measures of urban and industrial waste.

Role of individual and institution in prevention of pollution.

Disaster management - Floods, earthquake, cyclone, landslides

Unit VI: Social Issues and Environment (12)

Unsustainable to sustainable development; urban problems related to energy; water conservation, rain water harvesting, water shed management; problems and concerns of resettlements and rehabilitation of affected peoples.

Environmental Ethics – Issues and possible solutions, resources and consumption patterns and need for equitable utilization; equity, disparity in western and eastern countries; urban and rural equity issues need for gender equity.

Preserving resources for feature generations. The rights of animals; ethical basis of environmental education and awareness; conservation ethics and traditional values system of India.

Climate change, global warming, acid rain, ozone layer depletion, nuclear accidents.

Waste land reclamation; consumerism and waste products.

Environment legislations – the Environmental protection acct; the water (Presentation and Control of pollution) Act; The wild life protection act; Forest Conservation acct; issues involved in enforcement of environmental legislations – environmental Impact Assessment (EIA), citizens actions and action groups.

Public Awareness - using and environmental calendar of activities, self initiations.

Unit VII: Human Population and Environment (10)

Global population growth, variations among nations. Population explosion; Family welfare programs- Method of sterilization; Urbanization.

Environment and Human health - Climate and health, infectious diseases, water related diseases, risk due to chemicals in food, cancer and environment.

Co-ordinator Environmental Studies JMV Chandrapur

Human Rights - Equity, nutrition and health rights, intellectual property rights (IPRS), community biodiversity registers (CBRs).

Value Education - Environmental values, valuing nature, valuing cultures, social justice, human heritage, equitable use of resources, common property resources, ecological degradation.

HIV/AIDS; Women and child welfare; Information technology in environment and human health.

Co-ordinator Environmental Studies JMV Chandiapar

Sr.No.	Topic in the syllabus/A conducted	ctivity	Program	Course and Class		Addressed Cross cutting Issue
4	From onwards A skill enh compulsory Democracy, and good go	course in Elections	UG	B.A. Sem II B.Sc. Sem IV And B.Com. IV	Sem	Human Values and Professional Ethics

🌁 🂆 गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

महाराष्ट्र शासन अविश्वचना क्रमांक २००७/(३२२/०७)विशी-४ महाराष्ट्र अधिनियम, १९९४(१९९४ चा महा. ३५) या कलम ३ च्या पोटफलम(२) अन्वये दिनांक २७ सर्चेबर, २०११ येजी स्वापीत व महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम,२०१६(सब २०१७ चा महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम क्रमांक ६) द्वारा संपालित राज्य विद्यापीठ (विद्या विभाग)

एम.आय.डी.सी. रोड कॉम्प्लेक्स गडविरोली — ४४२६०५ फोन:०७१३२ — २१६५५४, २२३१०४,२२३३२३

जा. क/गों.वि/विवि/576/२०१८

दि. १४/१२/२०१८

Dept. of Botany

J. M. V. Chandrapur

परिपत्रक

"लोकशाही, निवडणूक आणि सुशासन"

दिनांक २६ जानेवारी २०१९ ते १० फेब्रुवारी २०१९ या कालावधीत "लोकशाही पंघरवाडा" साजरा करण्याबाबत.

संदर्भ :- मा. जिल्हाधिकारी, गडविरोली यांचे कार्यालय क. कार्या- १०/अ. का ग्रापंनि/कावि— ३३९९/२०१८ दिनांक : ५ डिसेंबर, २०१८ रोतीचे पत्र.

गोंडवाना विद्यापीठाशी संलग्नित सर्व महाविद्यालयांना कळविण्यात येते की, दिनांक २६ जानेवारी २०१९ ते १० फेब्रुवारी २०१९ या कालावधीत "लोकशाही पंघरवाडा" साजरा करावयाचा आहे. त्याकरिता महाविद्यालयातील नोडल अधिकारी व राष्ट्रीय सेवा योजना यांच्या सहकार्याने खालीलप्रमाणे दिलेले उपक्रम महाविद्यालयात राबवावे.

: लोकशाही पंधरवाडा अपेक्षित कार्यक्रम :

(दिनांक २६/०१/२०१९ ते १०/०२/२०१९)

लोकशाही क्लब ची स्थापना करणे -

महाविद्यालय स्तरावर लोकशाही क्लबची स्थापना करणे.

रचना - यामध्ये कार्यकारिणी तयार करावी. अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव व इतर सदस्य असावेत. कार्यकारिणी मुलीचे प्रमाण ५०% इतके असावे.

२. निवडणूक प्रकिया प्रकल्प -

मतदानाचे महत्व समजावून सांगणे. योग्य उमेदवारांची निवड करण्यासंदर्भात जाणीव जागृती करणे.

मंत्रीमंडळ तयार करुन मॉक पार्लमेंट (Model Parliament) आयोजित करणे.

३. चर्चा समर्थे आयोजन — विम्पारी

देशाच्या विकासासाठी भारतीय लोकशाही.

२. जनतेकडील लोकशाहीचे स्वामित्य.

३. निवडणुकित धनशक्तिचा वापर.

४. राजकारणाचे गुन्हेगारीकरण.

अ. वंचित व दुर्बल घटकाची राजकीय सहभागाबद्दल अनास्था.

६. पेड न्युज आणि समाज माध्यमाच्या वापर.

७. निवडणूक खर्च आणि आचारसंहिता.

४. पथनाट्य स्पर्धा, चारोळी वाचन स्पर्धा व घोषवाक्य स्पर्धा—

१. लोकशाहीची मुल्ये जनतेमध्ये रूजविण्याबाबतची पथनाटये.

२. भारतीय संविधानावर आधारित चारोळी स्पर्धा.

लोकशाहीच्या सुदृढतेसाठी घोषवाक्य स्पर्धा. ५. निबंध — वत्कृत्व व वादविवाद स्पर्धा—

१. डॉ. आंबेडकरांना अभिप्रेत असलेली लोकशाही.

२. महात्मा गांधी यांची प्रायविकासाची संकल्पनाः

३. लोकशाहीच्या यशस्वीतेसाठी राजकिय पक्षाची भूमिका.

४. भारतरत्न डॉ. ए. पी. जे. अब्दूल कलाम यांच्या स्वपातील भारत.

५. प्रादेशिकता आणि धर्म, जात यांचे राजकारण.

६. <u>पोस्टर स्पर्धा —</u>

Principal Janata Mahavidyalaya

पंचायतराज व्यवस्था, भारतीय संविधान, ग्रामविकास, महिला सक्षमीकरण, शेतकरी आत्महत्या, स्वच्छ भारत – सुंदर भारत या विषयावर आधारित पोस्टर स्पर्धा महाविद्यालयीन परिसरात आयोजित करावी.

- testing

स्थानिक स्वराज्य, संस्थाना भेटी व पदाधिकाऱ्यांचे अनुभवकथन

१.परिसरातील स्थानीक स्वराज्य संस्थाना भेट देवुन विद्यार्थ्यांमध्ये लोकशाही मुल्याबाबत जाणीव जागृती निर्माण करणे.

२. महाविद्यालयात स्थानीक स्वराज्य संस्थाच्या पदाधिकाऱ्यांच अनुभव कथन

गावात मतदान— जागृती बाब रॅलीचे आयोजन करणे.

४. एक मत— एक मुल्य यावाबत ग्रामस्थामध्ये विचार रुजविणे.

५. योग्य उमेदवाराची निवड तर गावाचा विकास ही संकल्पना राबविणे.

उपरोक्तप्रमाणे "लोकशाही पंघरवाडा" कार्यक्रम तसेच अन्य संकल्पना आपल्या कल्पनेने राबवून त्याचा अहवाल दि. २३ फेब्रुवारी २०१९ पर्यंत उपकुलसचिव, विद्या विभाग यांचे academic.gug@gmail.com वर मेल करावे. तसेच हार्ड कॉपीमध्ये पाठवावे. याची सर्वानी

मा. कुलगुरु यांच्या आदेशान्व्ये

(दिपर्क जुनघरे) उपकुलसचिव, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली.

१. मा. कुलगुरु महोदयांचे कार्यालय, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली यांना माहीतीस्तव

२. मा. प्र— कुलगुरु महोदयांचे कार्यालय, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली यांना माहीतीस्तव समादाराने सादर.

 मा. कुलसचिव महोदयांचे कार्यालय, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली यांना माहीतीस्तव समादाराने सादर.

४. मा. परिक्षा व मुल्यमापण मंडळ, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली यांना माहीतीस्तव समादाराने सादर.

५. मा. प्राचार्य, सर्व संलिग्नित महाविद्यालय, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली यांना माहीती व कार्यवाहीस्तव सादर.

६. मा. सर्व विभाग प्रमुख, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली.

Head

Dept. of Botany d: M. V. Chandrapur

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
5	Women Cell Programs conducted on Gender sensitization and sexual harassment	All programs	For All courses	Gender and Human Values
6	Women Cell programs on Anti ragging awareness	All programs	For All courses	Human Values

LINK TO WOMEN CELL: http://www.janatamhvcha.org/QuickLink-womencell.aspx

Women Cell Report

Session 2014- 15

- 1. A program on child nutrition and breast feeding held on 05/08/2014.
- 2. A programme on feminine hygiene on 13/09/2014
- 3. Savitribai phule Jayanti celebration on 03/01/2015
- 4. International Women's day celebration, 08/03/2015

Session 2015-16

- 1. Women's Legal Rights awareness programme and Gender Sensitization on 01/08/2015
- 2. Extension programme: Awareness programme on cancer, 22/09/2015
- 3. Savitribai phule Jayanti celebration on 03/01/2016
- 4. International Women's day celebration, 08/03/2016

Session 2016-17

- 1. Cancer Awareness Program; "Stop Cancer" Mission,
- Awareness about different Insurance schemes of Bank for Women" Conducted by team of PNB (Punjab National Bank): 21/9/2016
- 3. Adolescence and concerning issues: 30/09/2016
- 4. Extension activity: Save the girl child (Gender sensitization program); 06/10/2016
- 5. Swachchata Abhiyan(Extension activity), 14/10/2016
- 6. Program on RTI (Professional development), 30/12/2016
- 7. Savitribai phule Jayanti celebration on 03/01/2017
- 8. International Women's day celebration, 08/03/2017

Session 17-18

- 1. Gender sensitization and awareness about sexual harassment laws; 23/12/2017
- 2. Savitri Bai Phule Jayanti: 03/01/2018
- 3. International Women's day celebration: 08/03/2018
- 4. Visit to old age home (Extension activity): 23/04/2018

Session 18-19

- 1. Program on gender justice and women empowerment awareness about ragging; 04/08/2018
- 2. Extension activity at Durgapur Slum Area, 29/12/2018
- 3. Rally: 'Save the girl child'; 02/01/2019
- 4. Celebration of Krantijyoti Savitribai Phule Birth anniversary and Women safety, self defense and de-addiction program in collaboration with Chandrapur Police on 03/01/2019
- 5. Celebration of International Women's Day and awareness exam about laws relating women in India, 08/03/2019

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
7	Indian Society: The Structural Issues (Issues and Problems)	B.A	S. Y.B.A Sem III sociology	Gender and Human Values
8	Social Problems in contemporary India	B.A	S. Y.B.A Sem IV sociology	Gender and Human Values

B.A. II (Sociology)

Indian Society: The structural issues

Sem III

Objectives of the paper -

 The paper aims at acquainting the students with Indian Society in terms making them know the issues problems confronting the institutions of castes family.

UNIT-1: Social problems

- 1. Concept, meaning and definition of Social problems,
- 2. Characteristics of Social problems.
- 3. Causes of Social problems,
- 4. Approaches of Social problems.

UNIT – II : Indian Society , Structure and Inequality

- Castes a structure of inequality and discrimination
- 2. Problems of scheduled Castes and other Backward Castes
- Constitutional provisions for Scheduled Castes —
- Mandal Commission for other Backward Castes

UNIT- III: Family in Contemporary India

- Intra and Inter generational conflict, meaning causes and remedial measures
- Dowry , divorce and Domestic Violence Meaning, Causes and remedial measures
- Problems of elderly people Meaning problems of elderly people i.e. physical, economic, social, health, psychological, suggestions to reduce their problems.

UNIT-IV Rural Community in India

- 1. Migration its causes and consequences
- 2. Unemployment :- Causes and consequences
- 3. Farmer's Suicide :- meaning Causes and its impact

Department of Sociology Jameta, Mahavidyalaya, Chandran

B.A. II (Sociology)

Social Problems in contemporary India

Sem - IV

Objectives of the paper -

- The paper is based on the problems the society in India is facing at presents.
- The paper thus intends the make the students know the nature, causes and consequences of those problems as well as the measures to put a check on them.

UNIT - I: Displacement and Rehabilitation:

- 1. Displacement A Meaning Causes and Consequences
- Rehabilitation :- concept problems and plans.

UNIT – II : Intolerance, Riot and Crime

- Cast , religious and cultural intolerance
- 2. Concept of communal riot, caste and ethnic conflict.
- 3. Violence and crime against women and the Marginalized.
- 4. Remedial Measures on intolerance, riots and crime.

UNIT - III: Corruption

- 1. Meaning, Definition and types of corruption.
- 2. Factors inducing corruption.
- 3. Remedial Measures on corruption.

UNIT - IV : Population Problems.

- Population profile Population Explosition, Causes of Population, Consequences of Population
- 2. Planning for Population control.

(4) (1)

CZ SIDES ON A 1

 Population Education :- Its social Economic and Political dimensions.

> Department of Sociology Janata Mahavidyalaya, Chand

B.A. II (Sociology) Social Problems in contemporary India

Sem - IV

Objectives of the paper -

- The paper is based on the problems the society in India is facing at presents.
- The paper thus intends the make the students know the nature, causes and consequences of those problems as well as the measures to put a check on them.

UNIT - I: Displacement and Rehabilitation:

- Displacement :- Meaning Causes and Consequences
- Rehabilitation :- concept problems and plans.

UNIT - II: Intolerance, Riot and Crime

- 1. Cast, religious and cultural intolerance
- 2. Concept of communal riot, caste and ethnic conflict.
- 3. Violence and crime against women and the Marginalized.
- 4. Remedial Measures on intolerance, riots and crime.

UNIT - III : Corruption

- Meaning, Definition and types of corruption.
- 2. Factors inducing corruption.
- 3. Remedial Measures on corruption.

UNIT - IV: Population Problems.

- Population profile : Population Explosition, Causes of Population, Consequences of Population
- 2. Planning for Population control.
- Population Education :- Its social Economic and Political dimensions.

B.A. II (Sociology)

Indian Society: The structural Issues

Sem III

Objectives of the paper -

The paper aims at acquainting the students with Indian Society in terms
making them know the issues problems confronting the institutions of
castes family.

UNIT - I: Social problems

- Concept, meaning and definition of Social problems,
- 2. Characteristics of Social problems.
- Causes of Social problems.
- Approaches of Social problems.

UNIT - II: Indian Society, Structure and Inequality

- Castes a structure of Inequality and discrimination.
- 2. Problems of scheduled Castes and other Backward Castes
- Constitutional provisions for Scheduled Castes –
- 4. Mandal Commission for other Backward Castes

UNIT- III: Family in Contemporary India

- Intra and inter generational conflict, meaning causes and remediat measures
- Dowry , divorce and Domestic Violence Meaning, Causes and remedial measures
- Problems of elderly people Meaning problems of elderly people i.e.
 physical, economic, social, health, psychological, suggestions to reduce
 their problems.

UNIT - IV Rural Community in India

- Migration Its causes and consequences
- 2. Unemployment: Causes and consequences
- 3. Farmer's Suicide :- meaning Causes and its impact

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
9	Theories of Social Change	B.A.	S.Y.B.A. political Science	Gender and Human Values

B.A. Part-II (Political Science)

Political Theory (Semester – III)

Unit I: Political Theory

- (a) Political Theory Meaning, Definition, Nature and scope, significance
- (b) Approaches to Political Theory Traditional & Modern

UNIT II: Theories of origin of the state

- (a) State: Meaning, Definition, elements of state
- (b) Theories of origin of state: Divine Theory, Social contract theory, Historical theory.

UNIT III: Theories of Sovereignty

- (a) Sovereignty: Meaning, Definition, Types Features.
- (b) Theory of Sovereignty: Austins Theory, Pluralist Theory

UNIT IV: Theories of social change

- (a) Social Change: Meaning Definition, Forms of Social Change, Factor Responsible for social change.
- (b) Theories of Social Change: Cyclic Theory, Idealist Theory, Marxist Theory of Revolutionary change.

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
10	Awareness program on Ozone Day, Jal jagruti saptah	All programs	For all students	Environment and sustainability
11	Programs by Geography department	B.A.	BA students	Environment and sustainability

DEARTMENT OF CHEMISTRY NOTICE All the students of B.Sc. and M.Sc. (Chemistry) hereby inform you that, Chemistry department is going to celebrate "World Ozone Day" on 16th Sept 2015 and conducting Seminar Competition. Kindly enroll your names for seminar competition. The topics of Seminar Competition are given below. 1. Global Warming 2. Ozone Depletion 3. Deforestation 4. Green Chemistry Interested students will enroll their name to Dr. Amol Dhawas Sir and Mr. Prayin Patilpaik Sir on or before 14/09/2015. Rules for Seminar Competition: a Competition, Kindly enroll your name 1) 10 min. time period will be given for Seminar. 2) Participants may use power point presentation. 3) Three Prizes will be given as per the result of judges. Dr. Pravin B. Jogi H. O. D. & Assistant Professor

Scanned by CamScanner

Principal Janata Mahavidyalaya Chandrapur

man time period

are Prizes will be in Had of

1) I criteipants may use

The Department of Chemis y Janata Mahavidyalaya, Chandrapur

DEPARTMENT OF GEOGRAPHY, JANATA MAHAVIDYALAYA, CHANDRPAUR

DATE 15TH SEPT 2018.

INVITATION CUM NOTICE FOR ENVIRONMENTAL PROGREMME

All the teachers of Janata Mahavidyalaya, Chandrapur (Sr. Wing) are hereby invited to attend the programme on "Awareness of Pollution in Chandrapur" organized by Dept. of Geography in Association with Dept. of Environmental Studies, Janata Mahavidyalaya Chandrapur. at 17th Sept 2018 @ 9.45 am in Seminar Hall.

The Partners of this programme are Green Planet Society (GPS), Chandrapur, Energy Policy Institute of Chicago (EPIC), Abdul Latif Jlamil Poverty Action Lab (JPAL), Evidence for Policy Design (EPoD) of Howard University, Tata Center for Development (TCD) in association with Maharashtra Pollution Control Board. You are requested to bring the Smart Mobile Phone in Programme for Measuring the Pollution Level as the Expert will narrate.

Please attend the Programme and make success...

Dr. Y Y Dudhapachare Head, Dept. of Geography

Chanda Shikshan Prasarak Mandal's

JANATA MAHAVIDYALAYA, CHANDRAPUR

Internal Quality Assurance Cell (IQAC)

"IN COLLABORATION WITH DISASTER MANAGEMENT CELL CHANDRAPUR" **Organizes**

A WORKSHOP ON

"DANGERS OF DISASTER IN CHANDRAPUR DISTRICT AND THEIR MANAGEMENT"

DATE: 06/09/2018

TIME: 9.00 a.m.

Coordinator Dr. Nahida Baig

ाण

की

हरने रीय

क

Principal Dr. M. Subhas

चंद्रपर (का). लोहारा-मामला जंगल में रविवार को पेडों को राखी बांधकर वृक्ष रक्षाबंधन कार्यक्रम इको प्रो सहित महाविद्यालय के. विद्यार्थी सहभागी होकर पर्यावरण रक्षा के लिए सदैव तत्पर रखने को संदेश दिया गया. अदानी गो बैक आंदोलन 2009 में लोहारा-मामला जंगल में प्रस्तावित कोयला खदान के विरोध में लोग एकज्ट हुए थे. काफी बड़ा आंदोलन किया गया. इसके चलते घने जंगल की रक्षा हुई इस जनआंदोलन की स्मृति को यादगार बनाये रखने के लिए नई पीढ़ी को प्रकृति की रक्षा का संदेश देने के लिए प्रतिवर्ष इको प्रो की ओर से

इको प्रो, FES, जनता, SP कालेज के विद्यार्थी हुए शामिल

इस बार इको प्रो सहित एफईएस गर्ल्स कालेज. जनता महाविद्यालय, सरदार पटेल महाविद्यालय के विद्यार्थी एवं प्राध्यापक कार्यक्रम में शामिल हुए. बफर का चंद्रपुर वन परिक्षेत्र भी इसमें शामिल था. इस समय जनता महाविद्यालय के प्राचार्य डा. सभाष, सरदार पटेल महाविद्यालय के प्राचार्य डा. राजेश इंगोले, एफईएस गर्ल्स कालेज के प्राचार्य डा. झंझाल, सेवानिवृत्त वनाधिकारी अभय बडकेलवार. अरुण तिखे, वन परिक्षेत्र अधिकारी राठोड़, इको प्रो के बंडू धोतरे, डा. योगेश दूधपचारे, प्रा. चिमनवार, प्रा. जांभुलकर, प्रा. महातले, प्रा. माधमशेट्टीवार, नितिन बुरडकर, नितिन रामटेके, विद्यार्थी, चंद्रपुर बफर के वन कर्मचारी एवं इको प्रो सदस्य उपस्थित थे. बंड् धोतरे, प्रा. दुधपचारे, सेवानिवृत्त वनाधिकारी अभय बडकेलवार, अरुण तिखे साथ ही प्राचार्य डा. राजेश इंगोले, प्राचार्य डा. एम. सुभाष ने विद्यार्थियों को आंदोलन के संबंध में, पर्यावरण रक्षा के लिए ववाओं की भूमिका, जंगल का महत्व आदि विषय पर मार्गदर्शन किया. महाविद्यालयीन विद्यार्थियों ने परिसर के प्रत्येक पेड़ को राखी बांधकर संरक्षण क

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
12	Programs by NSS	For all students	For All courses	Environment and sustainability, Gender, and Human Values, social values

LIST OF PROGRAMS BY NSS 2018-19

जनता महाविद्यालय, चंद्रपूर

- राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग २०९८-९९ नियमित कार्यक्रमाचा वार्षिक अहवाल १. रासेयो प्रवेश नामांकन प्रकिया : जून—२०१८ मध्ये प्राचार्यांनी दिलेल्या निर्देशानुसार सत्र २०१८—१९ करीता राष्ट्रीय सेवा योजना पथकात विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घ्यावा यासाठी रासेयोची माहिती व उदिष्टे प्रतिपादन करणाऱ्या भिंतीपत्रकाचे सूचना फलकावर प्रदर्शन केले. प्रत्येक वर्गात सूचना देखील फिरविण्यात आली. विद्यार्थ्यांना प्रवेश देतांना गोंडवाना विद्यार्थीक करण्यात आली.
- उद्बोधन वर्ग : महाविद्यालयात नव्याने प्रवेश घेतलेल्या रा.से.यो. स्वंयसेवकासाठी उद्बोधन वर्ण घेण्यात आले. डॉ. मिलिंद जांभूळकर रासेयो, कार्यकम अधिकारी यांनी मार्गदर्शन केले. तसेच रासेयो पथकात सकिय असलेल्या सुरज कुंडगीर, स्वप्नील मुनगंटीवार, अविनाश बेहरे इत्यादी स्वयंसेवकांनी विद्यार्थीना प्रोत्साहित केले.
- अांतरराष्ट्रीय योगा दिवस : २१ जून, २०१८ महाराष्ट्र शासनाने दिलेल्या पत्रकानुसार संस्थेचे सचिव प्राचार्य डॉ. अशोकभाऊ जीवतोडे व महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एम. सुभाष यांचे मार्गदर्शनात रासेयो विभाग, एन.सी.सी. व किडा विभाग यांचे संयुक्तरीत्या आंतरराष्ट्रीय योगा दिवस साजरा करण्यात आला. यावेळेस तिन्ही शाखेचे उपप्राचार्य उपस्थित होते.
- ४. <u>वृक्षारोपण</u>: ०१ जुलै, २०१८ महाराष्ट्र शासनाच्या ५० कोटी वृक्ष लागवड कार्यक्रम अंतर्गत परीसरात महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एम. सुभाष यांचे उपस्थितीत वृक्षारोपन करण्यात आले. याप्रसंगी रासेयो कार्यक्रम अधिकारी डॉ. एम. आर. जांभूळकर व एन. सी. सी. प्रमूख डॉ. किशोर ठाकरे प्रामूख्याने उपस्थित होते.
- ५. जागतीक लोकसंख्या दिवस: ११ जुलै, २०१८ हा दिवस जागितक लोकसंख्या दिन म्हणून महाविद्यालयात साजरा केला. कार्यकमाच्या अध्यक्षस्थानी कला शाखेचे उपप्राचार्य डॉ. ए. के. महातळे होते. मंचावर वक्ता म्हणून डॉ. वाय. वाय. दूधपचारे, पाहूणे म्हणून डॉ. अनिता हूडा, डॉ. आय. एस. कोंन्ड्रा व रासेयो अधिकारी डॉ. एम. आर. जांभूळकर उपस्थित होते. लोकसंख्या वाढ राहिल्यास नैसर्गिक हक्क देखील मिळणार नाही असे मत डॉ. दूधपचारे यांनी व्यक्त केले संचालन व प्रास्ताविक डॉ. जांभूळकर यांनी तर आभार राकेश पचारे या स्वयंसेवकांनी केले.
- ६. सल्लागार समितीचे गठण : १४ जुलै, २०१८ महाविद्यालय स्तरावर रासेयो सल्लागार समितीचे गठण करण्यात आले. समितीचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एम. सुभाष, सचिव म्हणून डॉ. मिलींद जांभुळकर सदस्य, रासेयो अधिकारी, सदस्य म्हणून मा. विकास अहिर, तहसिलदार डॉ. प्रकाश नगराळे, वैद्यकीय अधिकारी डॉ. वाय. वाय. दूषपचारे डॉ. ज्योती पायघन, कोठारी ग्रामपंचायत चे सरपंच मा. श्री. मोरेश्वर लोहे, विद्यार्थी प्रतिनिधी सुरज कुंडगीर व कु. श्रृती कंचर्लावार इत्यादींची निवड करण्यात आली.
- ७. <u>आपत्ती व्यवस्थापन मंडळ निर्मिती</u> : नियमित कार्यक्रम कार्य नियोजन अंतर्गत महाविद्यालयात दिनांक २८ जूलै, २०१८ रोजी २० रासेयो स्वयंसेवकांचे आपत्ती व्यवस्थापन मंडळ तयार करण्यात आले. यामध्ये सुरज कुंडगीर, अविनाश बेहरे, स्वपील मुनगंटीवार, अविनाश चंदनकर इत्यादी विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे.
- ८. कांती दिवस साजरा : महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एम. सुभाष यांचे मार्गदर्शनात ९ ऑगस्ट कांती दिनाचे औचित्य साधून हुतात्मा स्मारक सिव्हिल लाईन, चंद्रपूर येथे स्वातंत्राँसाठी सर्वस्व अर्पण करणाऱ्या शहिद हुताम्यांना, कांतीकारकांना आदरांजली वाहून अभिवादन करण्यात आले.
- ९. जागितक आदिवासी दिन : ९ ऑगस्ट, २०१८ रोजी जागितक मुलिनवासी दिनानिमित्त वनधन, जनधन वस्तू प्रदर्शनाला भेट देण्यात आली. या प्रसंगी रासेयो अधिकारी डॉ. मिलिंद जांभूळकर यांनी या दिवसाचे महत्व विशद केले.
- १०. सैनिकांना राख्या पाठिवल्या : दिनांक १४ ऑगस्ट, २०१८ रोजी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एम. सुभाष यांचे मार्गदर्शनात सीर्मेवरील सैनिकांना राख्या पाठिवण्याचा उपक्रम घेण्यात आला. देशभक्तीची भावना रूजविणे हा संकल्प विचारात घेऊन महाविद्यालयाच्या वनस्पतीशास्त्र विभागाच्या सहकार्योने हा कार्यक्रम

- संपन्न केला. याप्रसंगी वनस्पतीशास्त्र विभागप्रमूख डॉ. वाय. बी. गेडाम, डॉ. एम. बी. शेंडे उपस्थित होते
- ११. <u>महाविद्यालय परिसर स्वच्छता</u> : १४ ऑगष्ट, २०१८ रोजी राख्या पाठविण्याच्या उपक्रमानंतर महाविद्यालय परिसर स्वच्छ करण्यात आला. याप्रसंगी स्वच्छता शपथ देण्यात आली.
- १२. महाराष्ट्राच्या मनात काय? उपकमात सहभाग : २७ ऑगष्ट, २०१८ रोजी एस. पी. महाविद्यालय, चंद्रपूर येथे झालेल्या TV-9 मराठी वाहिनीव्दारे आयोजीत महाराष्ट्राच्या मनात काय? या कार्यक्रमात रासेयो स्वयंसेवकांनी सहभाग घेतला. यामध्ये शिवा मरसकोल्हे, शुभम पवार, आशुतोष साळवे, शिशिर मडावी, पुजा कायरकर इत्यादींचा सहभाग होता. श्रुती कंचर्लावार हया विद्यार्थीनीने कॅमेरा समोर मत नोंद्विले.
- १३. <u>वृक्ष रक्षाबंधन</u> : ०१ सप्टेंबर, २०१८ रोजी लोहारा—मामला जंगलात वृक्षांना राख्या बांधण्यात आल्या. या प्रसंगी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एम. सुभाष सर स्वत: उपस्थित होते. पर्यावरण्र रक्षण निमित्त हा कार्यक्रम घेण्यात आला. रासेयो अधिकारी डॉ. एम. आर. जांभूळकर, डॉ. वाय. वाय. दूधपचारे, डॉ. ए. के. महातळे उपप्राचार्य या कार्यक्रमात सहभागी होते.
- १४. शिक्षक दिन : दि. ०५ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वाणिज्य विभागाच्या सहकार्याने शिक्षक दिन साजरा करण्यात आला. सर्वप्रथम डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांच्या प्रतिमेस माल्यार्पण करण्यात आले. नंतर वाणिज्य शाखेचे उपप्राचार्य यांनी मार्गदर्शन केले. याप्रसंगी वादविवाद स्पर्धा घेण्यात आली.
- १५. <mark>आंतरराष्ट्रीय साक्षरता दिन : ०८ सप्टेंबर, २०१८ रोजी रासेयो विभागाच्या वतीने आंतरराष्ट्रीय साक्षरता</mark> दिवस साजरा करण्यात आला.
- १६. <u>राष्ट्रीय सेवा योजना स्थापना दिवस</u> : दिनांक २४ सप्टबेंबर, २०१८ रोजी रासेयो स्थापना दिवस साजरा करण्यात आला. या दिवसाच्या निमित्याने गोंडवाना विद्यापीठाच्या अभ्यासकमात असलेल्या कवी व लेखकांना संवाद साधण्यांसाठी पाचारण करण्यात आले. लेखक इसादास भडके व कवी इरफान शेख यांचा याप्रसंगी सत्कार केला. त्याच बरोबर ग्रामसभेच्या माध्यमातून प्रगती साधणारे मा. देवाजी तोफा व स्वच्छता अभियान राबविणारे पर्यावरण प्रेमी इको—प्रो चे अध्यक्ष मा. बंडूजी धोतरे यांचा सुध्दा सत्कार करण्यात आला. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थानी कला शाखेचे उपप्राचार्य डॉ. ए. के. महातळे होते. रासेयो अधिकारी डॉ. एम. आर. जांभूळकर, डॉ. वाय. वाय. दूधपचारे, प्रा. के. सी. धानोरकर याप्रसंगी उपस्थित होते.
- १७. महात्मा गांधी जयंती जागतिक अहिंसा दिन साजरा : दि. ०२ ऑक्टोंबर, २०१८ रोजी रासेयो विभाग व ग्रंथालय विभागाच्या वतीने महात्मा गांधीजी यांची १५० वी जयंती साजरी करण्यात आली. डॉ. वाय. वाय. दूधपचारे यांनी मार्गदर्शन केले. संचालन प्रा. प्रशांत चहारे तर आभार डॉ. विजय वानखेडे यांनी केले
- १८. व्यसन मुक्ती कार्यकम अंतर्गत—युवक मेळावा : महात्मा गांधीजी यांच्या १५० व्या जयंतीच्या निमित्याने महाराष्ट्र शासन, समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद, चंद्रपूर, झेप व्यसनमुक्ती उपचार व पुनर्वसन केंन्द्र चंद्रपूर यांचे संयुक्त विद्यमाने दि. ०५ ऑक्टोंबर, २०१८ ला व्यसनमुक्ती सप्ताह कार्यक्रम अंतर्गत रासेयो विभागाव्दारे युवक मेळावा घेण्यात आला. अध्यक्षस्थानी जिल्हा परिषद समाज कल्याण सभापती ब्रिजभूषण पाझारे होते. संचालन रासेयो अधिकारी डॉ. एम. आर. जांभूळकर यांनी केले. तर आभार डॉ. ए. के. महातळे यांनी केले.
- १९. स्वच्छता ही सेवा : दि. ०६ ऑक्टोंबर, २०१८ रोजी महाविद्यालयात स्वच्छता ही सेवा कार्यक्रम आयोजीत केला. विद्यार्थ्यांना परिसर स्वच्छतेबाबत मार्गदर्शन डॉ. मिलिंद जांभूळकर रासेयो अधिकारी यांनी केले.
- २०. <u>बाचन प्रेरणा दिन</u> : डॉ. अब्दुल कलाम जयंती दि. १५ ऑक्ट्रोंबर, २०१८ रोजी ग्रंथालय व रासेयो विभागाव्दारे डॉ. ए.पी.जे. अब्दूल कलाम यांची जयंती वाचन प्रेरण दिन म्हणून साजरी केली. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थानी प्रा. के. सी. धानोरकर होते. त्यांनी व डॉ. वाय. वाय. दूषपचारे यांनी कलाम यांच्या जीवनावर प्रकाश टाकला. सचालन डॉ. मिलिंद जांभूळकर तर आभार ग्रंथपाल प्रा. प्रशांत चहारे यांनी मानले.
- २१. संविधान दिवस साजरा : दि. २६ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी रासेयो विभाग व ग्रंथपाल विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एम. सुभाष यांचे उपस्थितीत संविधान दिन साजरा करण्यात आला. प्रमूख मार्गदर्शक म्हणून डॉ. आर. जी. वानखेडे, मराठी विभाग प्रमूख हे उपस्थित होते. विद्यार्थी, स्वयंसेवक कर्मचाऱ्यांनी सहकार्य केले.
- २२. **दिव्यांग दिन साजरा** : दि. ०३ डिसेंबर, २०१८ रोजी विद्यापीठाच्या परिपत्रकाप्रमाणे महाविद्यालयात रासेयो विभागाव्यारे दिव्यांग दिन साजरा करण्यात आला. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एम. सभाष यांनी

महाविद्यालयात देण्यात येणाऱ्या दिव्यांगाच्या सुविधेबद्दल माहिती दिली. संचालन रासेयो अधिकारी डॉ. मिलिंद जांभूळकर यांनी केले. तर आभार रासेयो स्वयंसेवक राजेश सोयाम यांनी केले. वाप्रसंगी कार्यालयीन कार्यालयीन प्रबंधक श्री. डी. यू. अडबाले, श्री. ए. व्ही. धांदे, श्री. पी. जे. वासेकर इत्यादी उपस्थित होते.

- २३. <u>कांती ज्योती सावित्रीबाई फुले जयंती साजरी</u> : दि. ०३ जानेवारी, २०१९ रोजी रासेयो विभाग व भूगोल विभाग यांचे संयुक्त विद्यामाने कांती ज्योती सावित्रीबाई फुले जयंती साजरी करण्यात आली.
- २४. वृध्दाश्रमास अन्नधान्य व फळे मदत : दि. ०७ जानेवारी, २०१९ रोजी समाजशास्त्र विभाग व रासेयो विभाग यांचे संयुक्त विद्यमाने डेबूजी सावली वृध्दाश्रमास अन्नधान्य व फळे वाटप करण्यात आली. सामाजीक जाणीव जागृतीसाठी हा कार्यक्रम असतो. कार्यक्रमात पाहूणे म्हणून डॉ. एम. बी. शेंन्डे उपस्थित होते.
- २५. कृषी व सरस महोत्सवास भेट : दि. १४ जानेवारी, २०१९ रोजी चांदा क्लब ग्राउंन्ड येथे रासेयोच्या स्वयंसेवकांनी महाराष्ट्र शासनाच्या वतीने आयोजीत कृषी महोत्सवाला भेट दिली. याप्रसंगी कला शाखेचे उपप्राचार्य डॉ. ए. के. महातळे, रासेयो अधिकारी डॉ. मिलिंद जांभूळकर उपस्थित होते.
- २६. व्यसनमुक्ती जनजागृती रॅलीत सहभाग: दि. ०२ व ०३ फेब्रूवारी, २०१९ रोजी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या वतीने आयोजीत राज्यस्तरीय व्यसनमुक्ती साहित्य संम्मेलनामध्ये व्यसनमुक्ती जनजागृती रॅलीत रासेयो स्वयंसेवकांनी सहभाग घेतला. रासेयो अधिकारी डॉ. मिलिंद जांभूहकर स्वत: रॅलीत सहभागी होते. उत्कृष्ट सहभागाबद्दल सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, चंद्रपूर यांनी आभार पत्र देऊन गौरव केला.
- २७. <u>हॅपी क्लब कार्यकम</u> : दि. ०८ फेब्रूवारी, २०१९ रोजी विद्यार्थ्याचे तणाव दूर करण्याच्या उद्देशाने हॅपी क्लब कार्यकम घेण्यात आला. युवा मार्गदर्शक शंकर पुरकटकर उपस्थित होते. रासेयो अधिकारी यांनी सुध्दा मार्गदर्शन केले.
- २८. <u>अवयव प्रदर्शनीला भेट</u> : दि. ०८ फेब्रूवारी, २०१९ रोजी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, चंद्रपूर येथे अवयव प्रदर्शनीला भेट दिली. रासेयो स्वयंसेवकासोबत अधिकारी डॉ. मिलिंद जांभूळकर व इंग्रजी विभागाचे डॉ. पियुष मेश्राम उपस्थित होते. याप्रसंगी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यात आले.
- २९ <u>लोकशाही पंघरवडा साजरा</u> : दि. १० फेब्रूवारी, २०१९ रोजी लोकशाही निवडणूका व सुशासन या संदर्भात लोकशाही पंघरवडा सप्ताह साजरा करण्यात आला. नोडल अधिकारी डॉ. वाय. बी. गेडाम, प्रा. के. सी. धानोरकर, रासेयो अधिकारी डॉ. मिलिंद जांभूळकर प्रामूख्याने उपस्थित होते.
- ३०. स्वयंसेवक व कार्यकम अधिकारी मृत्यमापन सभा देत. ०१ मार्च, २०१९ रोजी रासेयो अधिकारी व स्वयंसेवकाची मृत्यमापन सभा घेण्यात आली. या सन्नात रासेयो पथकाचे ०६ स्वयंसेवक राज्यस्तरीय शिविरात सहभागी झाले. ज्यामध्ये राजेश सोयाम, कु. रूनिता कारमोरे, अविनााश चंदनकर, कु. प्रतिक्षा बांदूरकर, शुभम मडावी, कु. सोनाली कवाडे तर राज्यस्तरीय सामाजीक—सांस्कृतिक उत्कर्ष स्पर्धेसाठी तृप्तेश मासीरकर याची निवड झाली. सर्वांचे प्राचार्यांच्या वतीने रासेयो अधिकारी यांनी अभिनंदन केले. तत्पूर्वी सर्वांचे प्राचार्याशी हितगूज संवाद साधण्यात आला.
- ३१. सिल्लागार सिमिती आढावा बैठक ं दि. ०५ मार्च, २०१९ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या सल्लागार सिमितीची आढावा बैठक घेण्यात आली. सभेच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एम. सुभाष सर होते. रासेयो अधिकारी डॉ. मिलिंद जांभूळकर यांनी शैक्षणिक सत्र २०१८—१९ चा वार्षिक अहवाल वाचन केला. तसेच वार्षिक शिबिरा मध्ये रावविण्यात आलेले उपक्रमाबाबत माहिती दिली. प्राचार्यांनी समाधान व्यक्त केले. राज्यस्तरीय स्पर्धेत, उत्कर्ष स्पर्धेत तसेच व्यसनमुक्ती कार्यक्रमात सहभागी झालेल्या स्वयंसेकांचे अभिनंदन केले.

वरील प्रमाणे सत्र २०१८—१९ चा नियमित कार्यक्रमाचा रासेयोचा वार्षिक अहवाल वर्तमानपत्रातील कात्रणे व निवडक फोटोसह सादर करण्यात येत आहे.

कार्यक्रम् अधिकारी राष्ट्रीय सेवा योजना चनता महाविद्यालय चंद्रपुर Janata Mahavidyalaya Chandrapur

6

कबीर के दोहों ने समारोह में भरा रंग

महाविद्यालय में हिन्दी दिवस का आयोजन

ब्यूरो। चंद्रपुर.

के हिंदी विभाग के छात्रों के हर्षेल्लिस के बीच रंगा यह हिंदी यादगार बन गया।

दौरान डॉ. बेग मैडम, डॉ. तिवारी, डॉ. श्रीवास्तव, दुधारे, दोदने आदि मुख्य

वक्ताओं के रूप में उपस्थित थे। हिंदी दिवस का औचित्य साधते हुए छात्रों के लिए इस दौरान कबीर के पांच दोहों पर अनुठी स्पर्धा का आयोजन किया गया। इसमें हिंदी चांदा शिक्षा प्रसारक मंडल के विभाग के छात्रों ने बढ-चढ कर सिविल लाइन्स स्थित जनता हिस्सा लिया। प्रथम क्रमांक के छात्र महाविद्यालय में शुक्रवार को ने कबीर के दोहे की प्रस्तति देकर आयोजित हिंदी दिवस समारोह में उसका विवरण देते हुए कहा कि वक्ताओं के भाषणों के साथ छात्रों भगवान तो जीवन देता है लेकिन गरु द्वारा पेश किए गए कबीर के दोहों ने जीना सिखाते हैं। भगवान से गरु बड़ा अनुठा रंग भर दिया। महाविद्यालय है। स्पर्धा में द्वितीय क्रमांक के छात्र ने कहा कि व्यक्ति धन-दौलत से बडा होने से कोई बड़ा नहीं बन जाता, दिवस समारोह छात्रों के लिए भी उसका मन भी बडा होना चाहिए, तब उसे वास्तविक बडप्पन मिलता है। हिंदी दिवस का औचित्य साधते हुए तृतीय क्रमांक के छात्र ने कहा कि महाविद्यालय के हिंदी विभाग ने इस भगवा रंग पहनने से ना स्वामी बनता कार्यक्रम का आयोजन किया था। है ना योगी बनता है, इसे कोई भी संस्था के सचिव डा. अशोक धारण कर सकता है, परंतु मन को जिवतोडे व प्राचार्य डॉ. एम. सभाष भगवा बनाना जरूरी है। कार्यक्रम का के मार्गदर्शन में हुए इस कार्यक्रम संचालन डा. महानंदे मैडम ने किया। इस समय छात्र बड़ी संख्या में उपस्थित थे।

TEACHING HUMAN VALUES THROUGH SANT KABIR'S DOHE

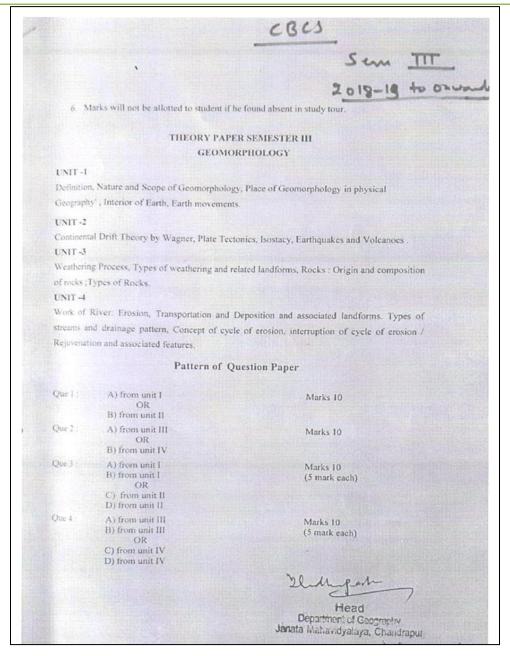

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
13	Geomorphology	B.A.	S.Y.B.A. Sem III Geography	Environment and sustainability
14	Geomorphology and Oceanography	B.A.	S.Y.B.A. Sem IV Geography	Environment and sustainability

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
15	Hopes and Expectations from the younger generation	B.A.	S.Y.B.A. Sem IV English	Human Values

GONDWANA UNIVERSITY, GADCHIROLI SYLLABUS OF COMPULSORY ENGLISH

To be implemented from 2016-17 Semester IV

Unit1:

Prose

1. The Present Crisis

Dr.S.Radhakrishnan

2: Hopes and Expectations from the Younger Generation

Toynbee

3.Indra Nooyi: A Corporate Glant

Unit II :

Poetry

1. Success is Counted Sweetest

Emily Dickinson

2. Uphill

Christina Rossetti

3. On his Blindness

John Milton

Unit III: Grammar

A. Make Nouns from the Adjectives

B. Make Adjectives from the Nouns
C. Change the Voice 118 Company of the United States of the

Unit IV:

Communication Skills

A. Making Request and Responding to Requests

B. Calling for Help in an Emergency

C. News Report

D. Writing an Advertisement Copy.

Textbook prescribed for Sem. III & Sem. IV-Wings- Orient BlackSwan.

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
16.	Principle of Management, Business ethics and social responsibility	B.Com.	F.Y.B.Com. Sem II, Paper II	Human values and Ethics

B.Com. Part – I Semester System Semester-II Principles of Management : Paper-II

Objectives:

- To acquaint the Students with the basic concept, Principles and functions of Management.
- 2. To make students aware about the recent trends in management.

Unit-I: Direction and Communication

Direction- Meaning, Principles, Techniques, Process of Communication of as Management Functions, Barriers to Communication, Essentials of Organizational Communication.

- 15 Periods

Unit-II: Motivation and Leadership -

Motivation- Meaning, importance, Theories of motivation- (Maslow's need Hierarchy Theory, -Herzberg's Theory, Douglas, McGreger's Theory, 'x' and Theory 'y', McClelland's Theory) Leadership – Meaning and Importance, Qualities, Functions of leader, Leadership styles.

- 15 Periods

Unit-III: Co-ordination and Control - Co-ordination - Meaning, Need, Requisites for excellent Co-ordination Techniques of Co-ordination. Control - Need, Steps in the process of Control Techniques. - 15 Periods

Unit-IV: New Trends in Management:

- 1. Business Ethics and Social Responsibility.
- 2. Disaster Management.
- 3. Management of Change.
- 4. Event Management.

- 15 Periods

Books recommended

- 1. Principles of Management- Koontz & O'Donnel
- 2. The Management Process- R.S. Davar
- 3. Essentials of Management- Koontz & O'Donnel TraleMc-Grow Hill Publishing House
- 4. Business Administration- Mritunjooy Banerjee
- 5. Principles and Practice T.N. Chhabra, Dhanapat Rai & Co. of Management
- 6. Management- Prasad
- 7. Ancient Indian Commerce Dr. Ambedkar
- 8. Makers of Modern India- NBT Pblishers
- 9. Economics Thought of Dr. B.R.Ambedkar- Dr. Narendra Jadhav

10.Articles & Speeches of Dr. B. R. Ambedkar, Mahatma Gandhi, Pandit Nehru

11 Principle of Management - S.B. Kishor, Das Ganu Prakashan

Vice Principal
Dept. of Commerce

Janata Mahavidyalaya, Chandrapur

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
16.	Applied Microbiology	B.Sc. I	S.Y.B.Sc. Sem II, Paper V	Environment Awareness/Ethics

B.Sc. I year

	Semester II		
Cour	se Code Paper-V Marks: 50		
C	redits: 2 Total Hours :48	3	
	APPLIED MICROBIOLOGY		
Object	tive: To make the students to understand and aware the fundamentals of National Mission environmental cleanliness, health and hygiene.	n on	
Unit No.	Content	Hrs	
1	Air Microbiology: a. Definition and composition of air. b. Sources of microorganisms in air. c. Enumeration of microorganisms in air: Solid and liquid impingement technique (Lemon sampler, Anderson sampler) d.control of microorganisms in air, Room sterilization techniques (radiation, fumigation, laminar air flow) e. droplet, aerosol, droplet nuclei and droplet infection, air borne diseases (list with causative organisms)	12	
2	Water Microbiology: a. Definition, Types of water sources, Types of waters, b. Sources and types of microorganisms in water c. Significance of microorganisms in water, Pure (safe/potable) & polluted water d. Indicators of excretal pollution. d. Collection and handling of water sample for analysis f. Bacteriological analysis of water for coliforms(MTDT, MPN) g. identification of faecal and non-faecal coliforms by (IMViC and Eijkmann test) h. Water treatment using RSF i. Chlorination of water (mechanism), different methods j. Water borne diseases(List with causative organisms)	12	
3	Sewage Microbiology a. Definition and types of sewage, composition and strength of sewage (BOD, COD, ThOD), b. Microbiology of sewage, c. General municipal sewage treatment method, d. Preliminary, Primary and Secondary sewage treatment methods. e. Water reclamation.	12	
4	Milk Microbiology a. Definition and composition of milk, sources of contamination of milk. b. Desirable and undesirable changes in milk. c. Milk borne diseases (List with causative organisms). d. Bacteriological examination of milk by SPC, DMC, Reductase test (MBRT), checking of pasteurization of milk by phosphatase test. e. Milk products- Cheese, yoghurt (production)	12	

Heed Deptt. Of Microbiology J.M.V. Chandrapur

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
18.	Biodiversity and its conservation, Environmental biology	B.Sc.	F.Y.B.Sc. Sem I Paper II	Environmental issues
19.	Plant ecology, Air, water and soil pollution, Climate Change	M.Sc.	SYM.Sc, Sem III, Paper –IX	Environment issues
20.	Biological diversity	M.Sc.	S.Y.M.Sc. Sem III, Paper XII	Environment issues
21.	Plant resources utilization, Bioethics, Biosafety, Plant breeding and biostatistics	M.Sc.	S.Y.M.Sc. Sem IV, Paper XIV	Environment issues, Professional ethics

M. Sc. Botany Syllabus

Semester III

Course code- PSCBOTT09 PAPER -IX: Plant Ecology

UNIT - I:

Vegetation organization: Concepts of community and continuum, analysis of communities (analytical ad synthetic characters): interspecific associations, concept of ecological niche.

Vegetation development: Temporal changes (cyclic and non-cyclic); mechanism of ecological succession (relay floristic and initial floristic composition; facilitation, tolerance and inhibition models); changes in ecosystem properties during succession, Autecology.

UNIT - II:

Ecosystem organization: Structure and functions; primary production (methods of measurement, global pattern, controlling factors); energy dynamics (trophic organization, energy flow pathways, ecological effeciencies); litter fall and decomposition (mechanism, substrate quality and climatic factors); global biogeochemical cycles of C, N, P, and S; mineral cycles (pathways, processes, budgets) in terrestrial and aquatic ecosystems.

UNIT - III:

Air, Water and Soil pollution: Kinds; sources; quality parameters; effects on plant and ecosystems. Climate change: Greenhouse gases (CO₂, CH₄, N₂O, CFCs; sources, trends and role); ozone layer and ozone hole; consequences of climate change (Global warming, sea level rise, UV radiation).

UNIT - IV:

Ecosystem stability: Concept (resistance and resilence); Ecological perturbations (natural and anthropogenic) and their impact on plants and ecosystems; ecology of plant invasion; environmental impact assessment; ecosystem restoration.

Ecological management: Concepts; sustainable development; sustainability indicators.

Practicals:

- 1. A trip to the grass land/ forest/ water body to get acquainted with their plant species.
- 2. Distribution pattern of different plant species determined by Quadrat/ Transat/ Point centered Quadrat methods.
- 3. Qualitative parameters of distribution of plant species, Frequency, Density, Basal cover, dominance, Abundance and IVI.
- 4. Analysis of soils of two different areas i.e. Cropland and forest/ grassland for certain nutrients, CO₃, NO₃, Base deficiency.
- 5. Analysis of water quality for physical properties like colour, BOD, COD, O2, CO2 contents etc.
- 6. Study of adaptations in plants of Hydrophytic, Xerophytic and Halophytic zones.

Dept. of Botany
J. M. V. Chandrapur

Principal Janata Mahavidyalaya Chandraput

6

M. Sc. Botany Syllabus Semester III Course code/name: Paper- XII Angiosperms- II

Module I:

General account, distinguished characters, floral variation and evolution, affinities of :-Magnolidae, Hamamelidae, Dilleniidae, Rosidae, Asteridae, circumscription as per Cronquist,1968

Module II:

Alismatidae, commelinidae, Aracidae, Lilidae; Interesting features and systematic position of Cucurbitaceae, Cactaceae, Asteraceae, Amentiferae, Lemnaceae, Palmae, Orchidaceae.

Module III:

Probable ancestors of angiosperms, primitive living angiosperms, speciation and extinction, IUCN categories of threat, distribution and global pattern of biodiversity.

Module IV:

Biological diversity concept and levels, role of biodiversity in ecosystem functions and stability, Endemism, hotspots and hottest hotspots, invasions and introductions, local plant diversities and its socioeconomic importance.

Practicals:

Angiosperms

- 1. Description of a specimen from representative, locally available families. ~
- Description of a species based on various specimens to study intra specific variation: collective exercise.
- 3.
- Description of various species of a genus, location of key characters and preparation keys at generic level.
- 5. Location of key characters and use of keys at family level.
- Field trips within and around the campus; compilation of field notes and preparation herbarium sheets of such plants, wild or cultivated as are abundant.
- 7. Training in using floras herbaria for identification of specimens described in the class.
- Demonstration of the utility of secondary metabolites in the taxonomy of some appropriate genera.
- Comparison of different species of a genus and different genera of a family to calculate similarity coefficients and preparation of dendrograms.

Suggested Readings

3

Devis, P.H. and Heywood, V. H. 1973. Principles of angiosperms taxonomy. Robert E. Kreiger Pub. Co. Newyork.

Grant, V. 1971. Plant Speciation, Columbia University press, London.

Grant W. F. 1984. Plant Biosystematics. Academic press, London.

0 50 900 80 Xe

Dept. of Botany

- Spathe

M. Sc. Botany Syllabus Semester III Course code/name: PAPER -IX: Plant ecology

Module I:

Vegetation organization: Concepts of community and continuum, analysis of communities (analytical ad synthetic characters): interspecific associations, concept of ecological niche. Vegetation development: Temporal changes (cyclic and non-cyclic); mechanism of ecological succession (relay floristics and initial floristic composition; facilitation, tolerance and inhibition models); changes in ecosystem properties during succession, Autecology.

Module II:

Ecosystem organization: Structure and functions; primary production (methods of measurement, global pattern, controlling factors); energy dynamics (trophic organization, energy flow pathways, ecological effeciencies); litter fall and decomposition (mechanism, substrate quality and climatic factors); global biogeochemical cycles of C, N, P, and S; mineral cycles (pathways, processes, budgets) in terrestrial and aquatic ecosystems.

Module III:

Air, Water and Soil pollution: Kinds; sources; quality parameters; effects on plant and ecosystems.

Climate change: Greenhouse gases (CO₂, CH₄, N₂O, CFCs; sources, trends and role); ozone layer and ozone hole; consequences of climate change (Global warming, sea level rise, UV radiation).

Module IV:

3

3

Э

9

3

3

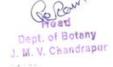
Ecosystem stability: Concept (resistance and resilence); Ecological perturbations (natural and anthropogenic) and their impact on plants and ecosystems; ecology of plant invasion; environmental impact assessment; ecosystem restoration.

Ecological management: Concepts; sustainable development; sustainability indicators.

Plant Ecology- Practicals:

- 1) A trip to the grass land/ forest/ water body to get acquainted with their plant species.
- 2) Distribution pattern of different plant species determined by Quadrat/ Transat/ Point centered Quarter methods.
- Qualitative parameters of distribution of plant species, Frequency, Density, Basal cover, dominance, Abundance and IVI.
- Analysis of soils of two different areas i.e. Cropland and forest/ grassland for certain nutrients, CO₃, NO₃, Base deffiency.
- Analysis of water quality for physical properties like colour BOD, COD, O2, CO2 contents etc.
- . 6) Study of adaptations in plants of hydrophytic, Xerophytic and halophytic zones.

Suggested Readings:

GONDWANA UNIVERSITY GADCHIROLI SEMESTER SYSTEM SYLLABUS from 2012 to 2016 FOR B.Sc. Part I Subject- Zoology Semester I - Paper II Environmental biology Unit I · Ecosystem - definition and type 2 Detailed study of pond ecosystem. 2 Producers, consumer and decomposer. 2 · Energy flow in ecosystem, food chain, food web and pyramids 5 Unit II · Biodiversity and its conservation. 2 Genetic diversity, species diversity. 2 3 Causes of reduction, meth ods of conservation. 4 Present status of biodiversity in India, Conservation project, Project Tiger, National park and sanctuaries (Nagzira, Tadoba, Kaziranga). 3 3 Unit III · Basic components of the Environment · Atm osphere: Major zones and import ance, composition of air. 3 Hydrosphere: Global distr ibution of water, physicochemical characteristic of water. 3 · Lith osphere: Types of rocks, form ation of soil. 3 Renewable and non- renewable energy sources. 2 Unit IV · Environmental pollution Sources, effects of air pollution with special reference to Acid rain, Global warming and Greenhouse effect, Control measures. 5 Sources, effects and contr ol measures of water pollution 3 Sources, effects and contr of measures of Noise pollution 2 · Sources, effects and contr ol measures of Heavy metal pollution (lead, mercury and cadmium). ATTESTED Dr. D. M. Galdhane Associate Professor Department of Zoology Janata Mahavidyalaya, Chandrapur

Sr.No.	Topic in the syllabus/Activity conducted	Program	Course and Class	Addressed Cross cutting Issue
22.	Green Chemistry	M.Sc.	F.Y.M.Sc. Sem II	Environment Issues

CH-303: Paper XI (Elective- Environmental Chemistry)

60 h (4 h per week): 15 h per unit

80 Marks

Unit -I: Concept and scope of Environmental Chemistry

15 h

Biosphere, Lithosphere, Hydrosphere and Atmosphere, Ecological principles- aspects of ecology, classification, types of ecosystems. Biogeochemical cycles- carbon, nitrogen, phosphorous, oxygen, hydrogen, sulphur, iron, sodium, potassium, magnesium, cobalt, mercury, lead, zinc and cadmium.

Thermal pollution—sources, harmful effects and prevention of thermal pollution.

Noise pollution --- sources, effects and control of noise pollution.

Unit-II: Water 15 h

Page 48 of 83

Syllabus M.Sc. Chemistry (CBCS) 2015

Origin, physico-chemical properties of water, sources of water, hydrological cycle, criteria of water quality, Water management- water shed management, rain water harvesting, waterpollutionsources, consequences and harmful effects of water pollution, strategies for water pollution control.

Unit-III: Air

Major regions of the atmosphere, composition of the atmosphere, temperature inversion and air pollution episodes, photochemistry of the atmosphere, depletion of the stratospheric ozone, green house effect, green house gases, remedial measures for reversion of green house effect, acid rain, photochemical smog, particulate matter.

Unit-IV:

Soil: Chemical and mineralogical composition of soil, classification of soil, types of soil- saline and alkaline, physical properties - texture, bulk density, permeability, chemical properties-Ion exchange capacity, soil pH and micro and macro nutrient availability. Soil management-Management of saline and alkaline soil, soil indicator plants,

Radioactive Pollution: Introduction to radiation chemistry, sources of radioactive pollution, effects of radioactivepollution, nuclear disasters in the two decades, protection from radiation, control of radiation.

CH-306: Practical VI-Elective (Environmental Chemistry)

12h per week

Marks-100

WATER ANALYSIS

Sampling of water-tap water, overhead storage tank water, pond water and lake water

CH-306: Practical VI-Elective (Environmental Chemistry)

12h per week Marks-100

WATER ANALYSIS

- Sampling of water-tap water, overhead storage tank water, pond water and lake water
- Physico -chemical and organoleptic characteristics of the above water sample
- Statistical evolution of the data obtained for optimization of result
- Determination of total solids, total dissolved solids and total suspended solids and its significance
- Determination and comparison of chlorine content in tap water, storage tank and swimming pool
- Determination of acidity and alkalinity in water samples 6
- Determination of total, permanent and temporary hardness of water sample
- Determination of DO, COD, and BOD of water sample
- Analysis of chemicals used in water and waste water treatment-alum, bleaching powder, activated carbon
- 10 Analysis iron and manganese in water sample by visual titrimetry
- 11 Analysis of copper and nickel in water sample by Spectrophotometry
- 12 Analysis of phenol in water sample by Spectrophotometry

Syllabus M.Sc. Chemistry (CBCS) 2015

- 14 Analysis of chromium in water sample
- 15 Analysis of chloride in water sample
- 16 Analysis of sulphate in water sample
- 17 Determination of turbidity of a given water sample
- Estimation of Na, K, by flame photometry in given water

AIR ANALYSIS

Determination of SOx and NOx and TSPM (total suspended particulate matter) and RSPM in ambient 1 air

SOIL ANALYSIS

- Analysis of different types of soil like pH, conductivity, alkalinity etc.
- Determination of N,K, P of soil by flame photometry
- Analysis of nutrients-nitrogen (total, ammonia, nitrite & nitrate), phosphate total
- Determination of macro µ nutrients in soil

List of books

Water analysis: J. Rodier 1.

2. A Text book of Inorganic Analysis: A.I.Vogel

Janata Mahavidyalaya